

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
अनामनगर/बबरमहल

लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष - २०८०/८१

ककनी गाउँपालिका, नुवाकोट

८०३२९५०९३००

ककनी गाउँपालिका, नुवाकोट

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
बागमती प्रदेश लेखापरीक्षण निर्देशनालय
काठमाडौं

प.सं.:२०८१/८२

मिति : २०८१-६-२२

च.न :

विषय: लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन ।

श्री कार्यालय प्रमुख ज्यु,
ककनी गाउँपालिका, नुवाकोट,
ककनी गाउँपालिका, नुवाकोट

लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ अनुसार त्यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को विनियोजन/राजस्व/धरौटी अन्य कारोबारको आर्थिक विवरण तथा सोसँग सम्बन्धित कागजपत्र र विवरण परीक्षण गरी मिति २०८१।६।१ मा छलफल पश्चात् तयार गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन पाना ३४ (चौतिस).यसैसाथ छ ।

कार्यालयबाट पेस भएको आर्थिक विवरणप्रतिको उत्तरदायित्व प्रचलित कानून बमोजिम जिम्मेवार व्यक्तिको हो । लेखापरीक्षकको उत्तरदायित्व नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान बमोजिम आर्थिक विवरण परीक्षण गरी प्रतिवेदन गर्नु हो । प्रतिवेदनमा उल्लिखित व्यहोराका सम्बन्धमा आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३७(१) बमोजिम ३५ दिनभित्र फर्स्यौट गरी सम्परीक्षण गराउनु हुनेछ । उक्त समयभित्र फर्स्यौट गरी सम्परीक्षण नगराएमा वा सम्परीक्षण गराई बाँकी रहेका व्यहोराहरू समावेश गरी लेखाउत्तदायी अधिकृत/कार्यपालिका प्रमुखलाई जानकारी गराइने व्यहोरा निर्देशानुसार अनुरोध गर्दछु ।

जानकी भण्डारी
निर्देशक

बोधार्थ तथा कार्यार्थ:

श्री सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन
मन्त्रालय, सिंहदरबार काठमाण्डौं ।प्रतिवेदन
संलग्न छ । , info@mofaga.gov.np
श्री कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय,
नुवाकोट– प्रतिवेदन संलग्न छ । ,
nuwakot.dtco@fcgo.gov.np

परिचय

१ परिचय

(क) **पालिकाको परिचय** -स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्ने उद्देश्यले यस पालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालिका अन्तर्गत ८ वडा, ४२ सभा सदस्य ८७.९७वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा २७,०७३ जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) **लेखापरीक्षणको उद्देश्य** - लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८०।८१को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।

(ग) **लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि** - यस कार्यालयको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्जात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८०।५। ६देखि २०८०। ५। १० सम्म रहेको छ ।

(घ) **लेखापरीक्षण विधि** - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्बनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) **लेखापरीक्षणको सीमा** - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाई, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरू सीमाको रूपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) **आर्थिक कारोबारको स्थिति** - कार्यालयको विनियोजनतर्फ आय – व्ययतर्फ गरी जम्मा रु. ७६६२१९९०९।७को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को बिष्टृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरू

२ वित्तीय विवरण परीक्षण

- २.१ **वित्तीय प्रतिवेदन-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । पालिकाले उपलब्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०) सम्बन्धमा निम्नअनुसार देखिएको छ ।

आय -व्यय विवरण

ककनी गाउँपालिका नुवाकोट

आर्थिक वर्ष २०८०।८१

सि.नं	आयतर्फ			सिं	व्ययतर्फ		
	विवरण	रकम	रकम		विवरण	रकम	रकम
१	गत वर्षको जिम्मेवारी		४१७७८३२९	१	गाउँपालिका खर्च		५१२४०८८४७८।००
	क) संचित कोष				क)चालु खर्च	३७८१११८५२।६९	
	ख) अन्य कोष				ख)पूँजीगत खर्च	१३४२८८९८०।८४	
२	राजस्व (आन्तरिक आय)		१२४५५२०१२।३८	२	कोष तर्फको खर्च		६१५०८१६३।४५
	क) आन्तरिक राजस्व	९३३२७८७।९८			क) धरौटी फिर्ता	१९८७२४९१।६५	
	ख) राजस्व बाँडफाँड	११५२१९२२४।४			ख)विविध कोष खर्च खाता	४३२८७७८।१५	
	ग) अन्य आय			३	अन्तर सरकारी निकास		१४४७४७३३४।९७
३	वित्तिय हस्तान्तरण संघ		३२४५०८३३७।६८		क)सामाजिक सुरक्षा	११८१०५५५०।००	
	क) वित्तिय समानीकरण अनुदान	९०२१००००।००			ख)स्वास्थ्य पुर्वाधार	२०४९९१८४।९७	
	ख) सशर्त अनुदान	२२४९९३३३९।९८			ग)पर्यटन पुर्वाधार	२७९७६००।००	
	ग) समपुरक अनुदान	४३४४३६९।८१			घ)स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	३३४५०००।००	
	घ) विशेष अनुदान	४९६०६२९।८९			ङ)महिला शसक्तिकरण कार्यक्रम	००।००	
४	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान		५०४५९०१९।७४	४	मौज्दात		४९५४७९३३।२५
	क) वित्तिय समानीकरण अनुदान	९४११०००।००			क_ संचित कोष खाता	२८८३४३४७।४६	
	ख) सशर्त अनुदान	२०१२८६४१।००			ख) प्रकोप व्यवस्थापन कोष	६५२२०५।९०	
	ग) समपुरक अनुदान	१५६२०८८४।७४			ग_ धरौटी आय	१४०१०७७८।५६	
	घ) विशेष अनुदान	९२९८४९४।००			क_ विविध कोष खाता	६०५०६०१।३३	
५	विभिन्न कोषतर्फको आय		८२१६६८७५।९४				

	क_ विविध कोष खाता	४३३५७४९४। ९८				
	ख) प्रकोप व्यवस्थापन कोष	४९२६१११।०५				
	ग_ धरौटी आय	३३८८३२६९। ९१				
६	अन्तर सरकारी निकास		१४४७४७७३३४। ९७			
	सामाजिक सुरक्षा	११८१०५५५०। ००				
	स्वास्थ्य पुर्वाधार	२०४९९१८४। ९७				
	पर्यटन पुर्वाधार	२७९७६००।००				
	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	३३४५०००।००				
	महिला शसक्तिकरण कार्यक्रम	००।००				
	जम्मा		७६८२११९०९।७	जम्मा		७६८२११९०९।७

सैद्धान्तिक बेरुजु

२.२ **सुत्रको आर्थिक विवरण**-महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले गत आर्थिक बर्ष २०७९।८०मा (म ले प फा न २७२) ले पुर्ण आर्थिक विवरण प्रमाणित नगरेको भनि म ले प फारम मिति २०८०।३।३१ गते महालेखापरीक्षकाबाट संशोधन गरी स्थानिय सरकारको कोषको पाप्ति र भुक्तानीको एकिकृत बार्षिक प्रतिबेदन (म ले प फा न २७०) स्विकृत गराई लागु गरेकोमा यस बर्ष लेखापरीक्षण गर्दा गत बर्षको आर्थिक विवरण सुत्रमा नदेखिने र साथै यस बर्षको प्राप्ति र भुक्तानीको एकिकृत आर्थिक विवरण समेत नदेखाई बिभिन्न १४ वटा अनुसूची देखाएकोले कारोवारको यथार्थ चित्रण गरेको देखिएन । यसरी महालेखापरीक्षक बाट स्विकृत गरेको ढाचामा कोषको प्राप्ति र भुक्तानी नदेखाएकोले यथार्थ आय र व्यय एकिन गर्न सकिने अवस्था देखिएन । अतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले स्विकृत ढाँचामा आर्थिक विवरण तयार गरी पेश गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२.३ **कट्टी रकम दाखिला नभएको** - आर्थिक कार्यबिधि तथा बित्तिय उत्तरदायित्व कार्यबिधि ऐन २०७६ मा कट्टी रकम राजस्व खातामा दाखिला गर्नु पर्ने ब्यवस्था छ । यस कार्यालयले आर्थिक बर्ष २०८०।८१ मा कट्टी भई राजस्व खातामा दाखिला गर्न बाकी रहेको रु ३९६८६।०० संघिय संचित कोष दाखिला गरेको देखिएन । अत कार्यालयले उक्त कट्टी रकम दाखिला गरेको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने देखिएको रु.

प्रमाण पेश नगरेको ३९,६८६

२.४

फरक हिसाब – यस पालिकाले सुत्रबाट तयार गरेको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं. २७२) ले सबै कारोबार नसमेटेको कारण लेखापरीक्षणका क्रममा पालिकाबाट भएका सबै कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहाय अनुसार गत वर्षको जिम्मेवारी रु ४१७७८३२९।०० यस वर्षको प्राप्ति रु ७२,६४,३३,५८०।९१ यस वर्षको भुक्तानी रु ७१,८६,६३,९७६।४५ र बैङ्क मौज्दात रु ४,९५,४७,९३३।२५ रहेको छ । सुत्रमा पालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरु समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं. २७० ले पालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

विवरण	गतवर्षको जिम्मेवारी	यसवर्षको प्राप्ति	यसवर्षको भुक्तानी	बैङ्क मौज्दात
सुत्र अनुसारको वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं. २७०)	४१७७८३२९	६२,३४,६४,५७४।७३	५७,३९,९६,६४९।४८	४,९५,४७,९३३।२५
एकीकृत आर्थिक विवरण अनुसार	४१७,७८,३२९	७२,६४,३३,५८०।९१	७१,८६,६३,९७६।४५	४,९५,४७,९३३।२५
फरक	००।००	१४,४७,४७,३३४।९	१४,४७,४७,३३४।९	००।००

सैद्धान्तिक बेरुजु

२.५ **फरक जिम्मेवारी**- पालिकाले आफ्नो कारोबारको जिम्मेवारी भिडान गरी हिसाब यकिन गर्नुपर्दछ । पालिकाको गत वर्षको सुत्र २७२ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार रु ४,१०,२५,३८४।६३ मौज्दात रहेकोमा यो वर्ष रु ४,१७,७८,३२९।०० जिम्मेवारी सारेको छ । जस अनुसार लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको भन्दा रु ७५२९४४।६३ बढी जिम्मेवारी सारेको सम्बन्धमा यकिन गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२.६ **बैङ्क हिसाब विवरण**- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरण अनुसार लेखाङ्कन र बैङ्क हिसाब मिलान विवरण (म.ले.प.फा.नं. २१२) तयार गरी हिसाब भिडान समेत गर्नुपर्दछ । पालिकाले बैङ्क हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण वर्षान्तमा स्वेस्ता र बैङ्क मौज्दात देहाय अनुसार छ ।

सि न	खाता	स्वेस्ता अनुसार मौज्दात रु.	बैङ्क स्टेटमेन्ट अनुसार वर्षान्तको मौज्दात रु.	फरक रु.
१	आन्तरिक राजस्व खाता	००.००	००.००	
२	बाँडफाटबाट प्राप्त राजस्व खाता	००.००	००.००	
३	आन्तरिक अनुदान खाता	००.००	००.००	
४	चालु खर्च खाता	४८९२००९।७४	१३९६५९०।९३	
५	पुजिगत खर्च खाता	०.००	०.००	
६	बिबिध खर्च खाता	६०५०६०९।३३	६०५०६०९।३३	
७	स्थानिय तह धरोटी खाता	१४०१०७७८।२६	१४०१०७७८।२६	
८	स्थानिय तह संचितकोष खाता	२९१८०५९।४०	३०९०८६१७।२६	
९	स्थानिय तह आकस्मिक कोष खाता	००।००	००।००	
१०	स्थानिय तह प्रकोप व्यवस्थापन खाता	६५२२०५।९०	६५२२०५।००	
	जम्मा	४,९५,४७,९३३।२५	४,९५,४७,९३३।२५	

पालिकाले म.ले.फा.नं. २१२ तयार गरी स्रेस्ता र बैङ्कबीच हिसाब मिलान गर्नुपर्दछ । कार्यालयले हिसाब मिलान गरेको म. ले. प. फा. न.२७० सुत्रको अनुसूची भिडान गर्दा रु ३२८५१३५९।९८सशर्तको मिति २०८१।३।३०मा को ले नि कार्यालय नुवाकोटमा दाखिला भएको देखिन्छ । भने रु ४,९५,४७,९३३।२५मौज्दात बाँकी देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली -

पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन। साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्नेमा ल्याएको पाईएन ।

स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आयोजनाको बिश्लेषण गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने सम्भाव्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन ।

दिगो बिकास योजना (२०१५-३०) कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, ६६ र ६७ मा क्रमशः स्थानीय राजश्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति रहने व्यवस्था छ ।समिति गठन भएता पनि समितिले दिएको सुझावको कार्यान्वयन भएको पाईएन ।

पालिकाले जिन्सी निरीक्षण गरी प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा जिन्सी निरीक्षण नै गरेको पाईएन ।

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन।

ठेक्का वा उपभोक्ताबाट हुने कामको निर्माण सुरु, लागत, सम्पन्न हुने मिति लगायत विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता राखेको पाईएन।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४ अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाएको छैन।

सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली, २०६५ को अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तयार गरेको पाईएन ।

निजामती सेवा ऐन, २९७४ को वमोजिम कर्मचारीहरुको कार्य विवरण बनाई लागु गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको २०७३।१२।२५ को परिपत्र अनुसार यस पालिकामा समाहित भएका साविकका गाँउ विकास समितिको नाममा रहेका पेशकी तथा वेरुजुको लगत तयार गरेको पाईएन ।

आर्थिक वर्षको अन्तमा खर्चको चाप हुने गरी काम गराउने कार्य नियन्त्रण गर्नुपर्नेमा सो गरेको छैन ।

राजस्व प्राप्तीको दायरालाई प्राथमिकीकरण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छैन।

चालु वर्षमा सम्पन्न गर्नुपर्ने कामको लागि दिएको पेशकी समेत समयमा पेशकी फछ्यौट नगरेको, उपभोक्ताको पेशकीको लेजर तयार गरी प्रमाणित नगरेको।

ईन्धन खर्चको लगबुक एवं कोटा निर्धारण गरी नियन्त्रण नगरेको आदी।

नियम, कानून र निर्देशिका अनुसार कार्यान्वयन गर्नुपर्ने उपरोक्त व्यहोरा पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन नगरेका कारण वित्तीय उत्तरदायित्व, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहिताको पालनामा कमी आएको हुँदा जिम्मेवार पदाधिकारीले कामको प्रकृति अनुरूप आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४ दरबन्दी र पदपूर्ति

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारीसमायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित जना पदपूर्ति भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार विभिन्न पदहरु रिक्त रहेका छन् । रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५ आर्थिक सहायता:

पालिकाले स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा बजेट विनियोजन गरेर मात्र आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। पालिकाले मापदण्ड र कार्यविधि तयार नगरी विभिन्न १०८ व्यक्तिहरुलाई रु. १५ हजार देखि ३६६०० सम्म गरी जम्मा रु.२० लाख आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । उक्त रकम पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु ३३४५२९७७.१२ को ५.९७ प्रतिशत हुन आउँछ । निश्चित विधि र मापदण्ड वेगर आर्थिक सहायता वितरण गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

६ खरिद तथा ठेका अभिलेख

सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्ने हरेक निकायले ठेका अभिलेख म.ले.प.फा.न.५०७ को ढाँचामा अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने व्यवस्था छ। निर्माण कार्यको विस्तृत अभिलेखांकनको लागि प्रयोग गरिने ठेका सम्बन्धी अभिलेखले कूल गर्नु पर्ने कार्य, हालसम्म भएको कामको परिमाण, मूल्य, कार्य सम्पादन जमानत, पेशकी म्यारेन्टीको अवस्था, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, भेरिफेशन लगायतको जानकारी उपलब्ध हुन्छ। तर यस कार्यालयले उक्त विवरण देखिने गरी अभिलेख राखेको देखिएन।अतः स्वीकृत ढाचा अनुसार सवै विवरण खुल्ने गरी ठेका अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७ सफ्टवेयरको प्रयोग

नेपाल सरकारको सूचना प्रविधि प्रणाली (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) निर्देशिका, २०७१ को बुँदा नं. ४.१ मा कुनै सरकारी निकायले आफ्नो कार्य विद्युतीय माध्यमबाट सञ्चालन गर्नका लागि प्रयोग गर्ने सूचना प्रविधि प्रणालीको निर्माण गर्दा त्यस्तो प्रणाली सम्बन्धी कागजात तयार गरी मानक अनुरूप भए नभएको निर्धारण गर्न सूचना प्रविधि विभागबाट स्वीकृत गराउन पर्ने व्यवस्था रहेको छ । नगरपालिकाले गो.भौ. ८१३ मिति २०८१।३।२३ मा योजनाको अनुगमन, मुल्यांकन तथा प्रगति सम्बन्धी सफ्टवेयर खरिद गरी म्याट्रिक्स प्रालिलाई रु.२,९९,५०० भुक्तानी दिएकोमा देखिन्छ । त्यसैगरी भौचर नं ३०६ लगायतको भोचर बाट गत आ. व मा खरिद

गरीएको सफ्टवेयरको नविकरण रकम भनी रु १०८९३० ए.एन.ए टेक्नोलोजी प्रा.ली लाई भुक्तानी गरेको पाइयो ।उक्त सफ्टवेयरको खरिद तथा सञ्चालनमा सूचना तथा प्रविधि विभागबाट स्वीकृत लिएको देखिएन । यस्ता सफ्टवेयर स्वीकृति लिई प्रयोग गर्नुपर्दछ । त्यसैगरी गत आ.वको सम्झौताको रकम यस आ.व मा भएको हुनाले सफ्टवेयर खरिद गर्दा सेवा शुल्क तथा नविकरण रकम के कत निर्धारण गरिएको थियो ।सो को प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु

प्रमाण पेश नगरेको	१,०८,९३०
-------------------	----------

८ अवण्डा बजेट

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी आय-व्ययको अनुमान पेसगर्नुपर्ने व्यवस्था छ।यस पालिकाले यो वर्ष रु ३० लाख ४६ हजार ६ सय ७५ अबण्डा बजेट व्यवस्था गरी ३० भन्दा बढी योजनामा रु. २९ लाख ७९ हजार खर्च गरेको छ।बजेट अबण्डामा राखी खर्च गरी सके पश्चात कार्यपालिकाले निर्णयले अनुमोदन गर्ने गरेको देखिन्छ । जसले गर्दा वित्तीय अनुशासन र पारदर्शिता कायम भएको छैन।

तसर्थ बजेट

क्र सं	कोषको नाम	योजनाको नाम	संख्या	बजेट / खर्च
१	आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा बढीमा १ लाख सम्म खर्च गर्न सकिने कार्यक्रम	विभिन्न कार्यक्रम २५ हजार देखि १ लाख सम्मका	३५ भन्दा बढी कार्यक्रम तथा योजना	२९७९९७५
२				

तसर्थ बजेटको सिद्धान्त अनुरूप गाउँसभाबाट पारित गराई मात्र खर्च गरीसरकारीखर्चलाई पारदर्शिता र पद्धतिमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

९ लागत अनुमान

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११(१) मा सार्वजनिक निकायले मालसामानको लागत अनुमान तयार गर्दा नियम ९ र सम्बन्धित मालसामानको स्पेसिफिकेशनको अधीनमा रही तयार गर्नुपर्ने र मालसामानको लागत अनुमान तयार गर्दासम्बन्धित सार्वजनिक निकाय वा त्यस्तो सार्वजनिक निकाय रहेको जिल्लाको अन्य सार्वजनिक निकायले चालू वा अधिल्ला वर्षहरुमा सोही प्रकृतिको खरिद गर्दा लागेको वास्तविक लागत,स्थानीय बजारमा प्रचलित दरभाउ,अन्य बजारको प्रचलित दरभाउ र मालसामान आपूर्ति गर्ने स्थानसम्म लाग्ने अनुमानित ढुवानीखर्च,उद्योग वाणिज्य संघले जारी गरेको दररेट आदी बिषयहरुलाई आधार मानी लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले लागत अनुमान तयार गर्दा अन्य विभिन्न आधारलाई ध्यान दिनुपर्नेमा गरि विभिन्नफर्महरुसँग दररेट माग गरी सोको औषतका आधारमा मात्र लागत अनुमान तयार गरेको पाईयो।यसरी फर्महरुले पेश गरेको दररेटमा बस्तुको मूल्यमा ठूलो अन्तर पाईयो जसले गर्दा लागत अनुमान अस्वभाविक रुपमा बृद्धि भइ लागत विश्वसनिय नहुने र खरिद कार्यमा मितव्ययी नहुने देखिन्छ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१० अनुगमन तथा मूल्यांकन भत्ता

गाउँपालिकाको अनुगमन मूल्याङ्कन कार्याविधि तथा अनुगमन मूल्याङ्कनको वार्षिक कार्ययोजना नवनाईअनुगमन भत्ता भुक्तानी गरेको छ । गाउँपालिकाले यस वर्ष अनुगमन मूल्याङ्कनमा रु २६ लाख ६९ हजार खर्च लेखेको छ । सेवा सुविधा प्रदेश कानुनले निर्धारण गर्नुपर्नेमा गाउँपालिकाले प्रति दिनको रु १००० का दरले अनुगमन भत्ता भुक्तानी गरेको देखियो। यसरी प्रदेश कानुनले नै स्थानीय तहको सेवा सुविधासम्बन्धी कानुन बनाइ दिनुपर्नेमा गाउँपालिकाले आफैले अनुगमन भत्ता तोकी भुक्तानी गरेको र वार्षिक

अनुगमनमूल्याङ्कन कार्ययोजना नवनाइ प्रत्येक कार्यक्रमको छुट्टै अनुगमन मूल्याङ्कन सूचक तयार नगरी अनुगमन मूल्याङ्कन खर्च लेखेको नियमसम्मत देखिदैन । गाउँपालिकाले अनुगमन मूल्याङ्कन सूचक तयार गरी मितव्ययिता कामय हुने गरी अनुगमन मूल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११ व्यक्तिको नाउँमा भुक्तानी :

सरकारी खाता संचालन निर्देशिका २०७६ मा सरकारी रकम भुक्तानी गर्दा सम्बन्धित पार्टिको खातामा बैकिङ्ग माध्यम र विद्युतिय कोष हस्तान्तरण (EFT) मार्फत गर्नुपर्नेमा जोड दिएको देखिन्छ । पालिकाले अधिकाँश रकम कर्मचारीको खातामा पेशकी नदिइ सिधै वजेट खर्च बाट भुक्तानी दिइ सोधभर्ना गरेको छ । सम्बन्धित व्यक्तिलाई भुक्तान भएको आस्वस्थ हुने माध्यम भरपाई हस्ताक्षर मात्र हुदा यकिन गर्न सकिएन ।

भौचर नं	पद/व्यक्ति	पद	सामाग्री खरिद	रकम
२७७	शुकदेव गौतम	स्टोर किपर	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	७६३७५
३३८	उषा भण्डारी	वडा सचिव	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	११६०००
३८९	गीता श्रेष्ठ	वडा सचिव	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	११५९६६
३९१	निरजकुमार चौधरी	वडा सचिव	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	१७४०००
४९८	कविता काफ्ले	वडा सचिव	पानी तथा विजुली	११६०००

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२ सहकारी अनुगमन:

सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गतेभित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार पालिकाभित्र ४७ वटा सहकारी संस्था रहेका छन् । पालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) बाट विवरण दाखिला गरेको पाइएन । त्यसैगरी पालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्नेमा सहकारी संस्थाको मात्र निरीक्षण गरेको देखियो बाँकी १९ वटाको निरीक्षण गरेको देखिएन । निरीक्षणबाट सहकारी ऐन नियमको पालना विनियम संशोधन सुचना अधिकारी र गुनासो पेटिकाको व्यवस्था, गाँउपालिकामा पेश गर्नुपर्ने प्रतिवेदनमा नियमितता, लेखा समितिको बैठक तथा कार्यविधि लगायतमा विषयमा सुझाव दिएको देखिन्छ । तसर्थ ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सबै सहकारीको अनुगमन समेत गरी दिइएका सुझावहरुको कार्यन्वयन अवस्थाको समेत प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१३ विविध खर्च

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधि भित्र रही औचित्यताको आधारमा मात्र विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ को दफा १२ अनुसार विदेशी अतिथी तथा पाहुनाहरुको लागि बाहेक सरकारी खर्चबाट भोज भतेर गर्न नपाइने उल्लेख छ । गाउँपालिकाले अतिथि सत्कार मा ४,८९,८१० तथा विविध खर्चमा २५६४३२५ गरी रु ३०५४१३५ खर्च भुक्तानी गरेको छ । कतिपय खर्चको विल

तथा कागजात भएतापनि बैठकको निर्णय, खर्च गर्नुपर्ने औचित्यतता देखिदैन् । विभिन्न समयमा भएको बैठक र अतिथि सत्कारमा खाना, चिया, नास्ता, जुस, पानी आदीको खर्च गरेको देखियो । यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१४ शिर्षक फरक पारी भूक्तानी –

अर्थ मन्त्रालयको एकीकृत आर्थिक संकेत र वर्गिकरण र व्याख्या, २०७४ अनुसार खर्च शिर्षक सँग सम्बन्धित कारोबार मात्र उक्त खर्च शिर्षकबाट गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाको आर्थिक कारोबार शिर्षकको लेखापरीक्षण गर्दा निम्नानुसारको फरक शिर्षकबाट खर्च भएको देखिएकोले नियमानुसार नभएको रु.

क्र.सं.	गो.भौ.नं. र मिति	कारोबारको विवरण	हुनुपर्ने खर्च शिर्षक	भएको शिर्षक	कारोबारको रकम
१	८१।२०८१।३।२३	नेट वापतको रकम भूक्तानी	२२११२	२२७११	२७६०००
२	विभिन्न ८ वटा गो भौ मार्फत	विज्ञापन तथा सुचना	२२३१५	२२५२२	४२२४०६
जम्मा					६९८४०६

अनियमित भएको ६,९८,४०६

१५ सभा संचालन खर्च –

अर्थ मन्त्रालयको सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ मा कार्यालयले तालिम, गोष्ठी, सेमिनार संचालन गर्दा मितव्ययी कायम गरि संचालन गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यो वर्ष सभा संचालनको लागि रु. ८ लाख ३३ हजार खर्च लेखि गाउँ सभा भत्तामा रु. २२३०००।- गेष्ट हाउस, होमस्टे तथा खाजाको लागि रु. ६ लाख १० हजार खर्च गरेको पाईयो । पालिकाले मापदण्डमा भएको व्यवस्थाको कार्यान्वयनमा विशेष ध्यान दिई बजेटलाई उत्पादनमूलक तथा पूँजी निर्माण हुने क्षेत्रमा खर्च गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६ राजस्व व्यवस्थापन

१६.१ **आन्तरिक राजस्वको अनुमान** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय-व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु. १२ करोड ५४ लाख प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा रु ३ करोड ५२ लाख अर्थात अनुमान भन्दा ७४ प्रतिशत घटि आय प्राप्त गरेको छ । आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यथार्थपरक बनाई आय आर्जन बृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६.२ **आन्तरिक आय**- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

केन्द्रीय अनुदान	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत
४४४,९००,०००।-	३३४५२९७७.१२	७.५१

उपरोक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा ७.५१ प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय संकलनको दायरालाई फराकिलो पाउँदा आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६.३ **राजश्व अभिलेख** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५९ मा कार्यालयले राजस्वको आम्दानी जनाउदा जुनसुकै माध्यमबाट राजश्व प्राप्त गरेको भएतापनि त्यस्तो राजश्व स्विकृत राजश्व वर्गिकरण र व्याख्या बमोजिम लगती राजश्व तथा हसबली राजश्व आम्दानी दाखिला गरी गोश्वारा भौचर तयार गरी दोहोरो लेखा प्रणालीमा रहेर लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाको राजश्वको श्रेष्ठा लेखापरीपक्षण गर्दा आम्दानीको अभिलेख व्यवस्थित नभएको, आवश्यक म.ले.प फारामहरु तयार नगरेको जस्ता कैफियतहरु देखिएका छन्। अतः कार्यालयले आगामी दिनमा सम्पूर्ण प्रकारका राजश्व असूलीलाई स्वचालित प्रणाली मार्फत व्यवस्थापन सम्बन्धमा विशेष ध्यान पुर्‍याउनुपर्ने देखियो ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६.४ **राजश्व दाखिला** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७७ को दफा २७ मा कार्यालयले बमोजिम जिम्मेवार व्यक्तिले आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगद सोही दिन र सोही दिन सम्भव नभएमा भोलीपल्ट दाखिला गरी स्वेस्ता खडा गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। साथै सोही ऐनको दफा २८ मा तोकिएको समयमा राजश्व रकम दाखिला नगरेमा सम्बन्धित तालुक कार्यालयले १० दिन सम्म ढिला गरेको भए १० प्रतिशत, नगद दाखिला गर्न लगाई कसूरको मात्रा अनुसार प्रचलित कानून बमोजिम बिभागीय कारवाही समेत गर्न गराउन सक्ने व्यवस्था छ। कार्यालय अन्तर्गत ८ वटा वडा पालिका प्राप्त गरेको राजश्व रकम ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार तोकिएको अवधि भित्र दाखिला गरेको छैन। यसरी ढिला हुने गरी राजश्व रकम बैंक दाखिला भएको अवधिको कार्यालयले छानविन गरी, जरिवाना रकम असुल गर्नुपर्ने देखिन्छ। कार्यालयले सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरुले प्राप्त गरेको आन्तरिक राजश्व रकम र बैंकमा दाखिला गरेको विवरणमा कार्यालयले विशेष ध्यान दिनुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६.५ **विभाज्य कोष खाता** - प्रदेश सरकारको अर्थ सम्बन्धी कारोबारलाई कार्यान्वयन गर्न विधेयकको दफा ९ मा ढुङ्गा, गिट्टि, बालुवा, दहत्तर बहत्तर शुल्क स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा भएको रकम वाँडफाँट गरि ६० प्रतिशत स्थानीय तहको संचित कोषमा र ४० प्रतिशत प्रदेश संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था उल्लेख छ । पालिकाले यो वर्ष दहत्तर बहत्तर वापत रु. २४०६२४१४.१२ (मू.अ.क सहित) असुल गरेकोमा प्रदेश संचित कोषमा ४० प्रतिशत रकम दाखिला गरेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६.६ **मनोरञ्जन कर** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन हल, संगित, थियटर, मनोरञ्जन, प्रदर्शन स्थल, ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शुल्कमा कर लिनुपर्ने व्यवस्था छ। आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा पालिकाले यस शीर्षकमा कुनैपनि कर संकलन गरेको पाईएन । यस पालिकाको क्षेत्र भित्रबाट उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन कर एकिन गरी असुल गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६.७ **सवारी कर** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर र आफ्नो क्षेत्रमा आउने सबै प्रकारको सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी कर उठाउने उल्लेख भएकोमा यस

बर्ष १९२१९८।-हरेक वर्ष दर्ता हुने सवारीको अभिलेख राखी कर असूलीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ सम्वन्धित निकायको ध्यान जानु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६.८ **व्यवसाय कर** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु २७८००।- कर संकलन गरेकोमा पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका व्यवसायीहरुको अभिलेख अध्यावधिक गरेको छैन। जसबाट पालिकाले संकलन गरेको व्यवसाय कर यथार्थ मन्न सक्ने अवस्था छैन । तसर्थ पालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६.९ पालिकाको सटर भाडाको आम्दानी – पालिका र साझा सहकारी संस्थाले संयुक्त रुपमा सटर भाडामा दिने सम्झौता गरी विभिन्न १० वटा सटरलाई भाडामा दिने सम्झौता गरेको छ ।सम्झौतामा उल्लेख भएको दरमा मासिक रुपमा भाडा नवुझाउने निम्नानुसारका पसल धनीबाट निम्नानुसारको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्य तथा लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि असुल हुन वाँकि रहेकोले सम्वन्धित पसल धनीबाट असुल हुनुपर्ने रु.

क्र.स.	सटर नं.	पसल धनीको नाम	असुल हुन बाँकी रकम	
१	१	बिकेश लामा	१८०००	
२	२	कुमार तामाङ	२२५००	
३	६	शशिकला मोक्तान	१७५००	
४	९	ज्ञानेन्द्र बलामी	१८५००	
जम्मा			७६५००	

असुल गर्नुपर्ने ७६,५००

१६.१० **एम्बुलेन्सको आम्दानी** –स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ मा स्थानीय तहले आफूले उठाएको राजश्व तथा आयबाट प्राप्त रकम स्थानीय संचित कोषमा राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाको स्वामित्वमा एक एम्बुलेन्स रहेको छ । सो सम्वन्धमा रहेका व्यहोरा निम्नानुसार रहेका छन् ।

(क) मिति २०८० साल चैत्र १ गतेसम्म वडा नं.४ मा संचालनको लागि हस्तान्तरण गरेको देखिन्छ । आर्थिक बर्षको सो अवधिसम्म वडाले संचालन गरि प्रयोगमा ल्याएको राजश्वको नगदि रसिद लेखापरीक्षणको क्रममा पेश हुन नसकेकोले सो एम्बुलेन्सबाट के -कति आम्दानी भयो सो सम्वन्धमा एकिन हुन सकिएन । एम्बुलेन्स सवारी चालकले के कति आम्दानी गरेको र कति बैंक दाखिला गरेको हो सो सम्वन्धमा पालिकाले एकिन गरि आम्दानी पालिकाको खातामा दाखिला हुनुपर्दछ ।

(ख) ककनी गाउँपालिकाको एम्बुलेन्स संचालन कार्यविधि, २०८० लागू भएपश्चात नगदि रसिद मार्फत रु.२२८७७९।-आम्दानी र एम्बुलेन्स संचालनको लागि रु.१९८५९२।- खर्च भएको र रु.३०१८७ नगद बाँकि रहेको विवरण पेश भएकोमा नगद राखको जिम्मेवार व्यक्तिले पालिकाको खातामा बैक खातामा जम्मा गर्नेपर्ने रु.

(ग) साथै उक्त आम्दानी तथा खर्च पालिकाको एकिकृत वित्तीय विवरणमा समावेश भएको छैन ।पालिकाको एकिकृत वित्तीय विवरणमा एम्बुलेन्सको आम्दानी तथा खर्च समावेश हुनुपर्दछ ।

असुल गर्नुपर्ने	३०,१८७
-----------------	--------

१६.११ **दहत्तर बहत्तर शुल्क** – स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६२(क)मा आफ्नो क्षेत्रभित्रको वातावरणीय मूल्यांकन तथा प्रारम्भिक वातावरण परीक्षणबाट तोकिएको परिणाममा ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, दहत्तर बहत्तर शुल्क लिन सक्ने व्यवस्था छ।पालिकाले यस वर्ष दहत्तर बहत्तर शुल्क वापत रु. २४०६२४१४।१२ संकलन गरेको छ। पालिकाले तयार पारेको IEE प्रतिवेदन अनुसार यस अन्तरगत पर्ने ८ वटा खोलाहरुमा ६७७१३.५ घ. मि. मौज्दात रहेको र वार्षिक ४७३९९.४५ घ.मि. उत्खनन् गर्न मिल्ने कुरा उल्लेख छ ।पालिकाले आय ठेक्का लगाएको छ तर के कति परिमाणमा ढुंगा, गिट्टी बालुवा उत्खनन् भएको हो भन्ने सम्बन्धमा लेखापरीक्षणको क्रममा विवरण माग भएकोमा उपलब्ध हुन सकेन । पालिकाले सम्झौतामा उल्लेख गरेअनुसारको परिमाणमा नै उत्खनन् भएको छ भन्ने सम्बन्धमा एकिन हुन सकिएन।यसको अद्यावधिक विवरण पालिकाले तयार गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६.१२ **गत वर्षको दायित्व** – बागमती प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली,, २०७६ को नियम ४१(६) बमोजिम चालु वर्षको बजेटले नखाम्ने गरी खर्च गर्न नहुने र खर्च भएको अबस्थामा कार्यालय प्रमुख र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट श्रावण १५ गतेभित्र भुक्तानी बाँकीको बिबरण प्रमाणीत गरी राख्नुपर्ने व्यवस्था छ।यस पालिकाले आ.ब. २०७९।८० मा बिभिन्न ४ वटा योजना, कार्यक्रम तथा शिर्षकमा रु. २९ लाख ६५ हजार।- भुक्तानी दिन बाँकी रहेको बिबरण राखी कार्यालय प्रमुखबाट प्रमाणीत गराएको आधारमा यो वर्ष (२०८०।८१) को बजेटमा गत वर्षको भुक्तानीको लागि बजेट व्यवस्था गरि उक्त रकम भुक्तानी गरेको पाइयो। वार्षिक बजेटले नखाम्ने गरी योजना एवं कार्यक्रमको लागि सम्झौता गरेको कारण निकै तुलो रकम भुक्तानी दिन बाँकी रहेको देखिएकोले वार्षिक बजेटले बहुवर्षीय कार्यक्रम स्वीकृत गरेको अबस्थामा बाहेक यस प्रकारको दायित्व सिजर्ना हुने गरी खर्च नगर्न व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६.१३ **उपभोक्ता समिति मार्फत सामान खरिद** – गो २०८१।०३।०५ सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले सडक वत्ति खरिदको लागि उपभोक्ता समिति गठन गरि रु.१ लाख भूक्तानी गरेको देखिन्छ । उपभोक्ता समिति मार्फत खरिद भएकोले अनियमित भएको रु.

अनियमित भएको	१,००,०००
--------------	----------

१७ चालु तथा कार्यक्रम खर्च

१७.१

अन्य कार्यालयको खर्च –आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च लेख्न वा भूक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजपत्र संलग्न भए वा नभएको तथा भूक्तानी दिन रित पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले यो वर्ष बजेट मार्फत नै कार्यक्रम खर्च शिर्षक नं.२२५२२ (जुन् शिर्षक नं.मा कार्यक्रम जस्तै कृषि,स्वास्थ्य,शिक्षा,महिला,पर्यटन लगायतका विभिन्न क्षेत्रमा संचालन हुने उत्पादन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी कार्यक्रमको लागि भएको खर्च लेखिन्छ ।) मा नेपाल प्रहरी व्यवस्थापन कार्यक्रममा रु. ५ लाख विनियोजन गरि रु ४,७४,१३६ खर्च गरेको देखियो । संघीय सरकारका निकायहरुमा संघीय सरकार कै बजेट विनियोजन र खर्च हुने व्यवस्था रहेकोमा

स्थानीय सरकारले संचायी सरकार अन्तरगतका कार्यालयको लागि रकम विनियोजन गर्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । यसरी खर्च रकम अनियमित भएको रू

अनियमित भएको	४,७४,१३६
--------------	----------

१७.२ **स्वयम् सेवक शिक्षक** – ककनी गाउँपालिकाको शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८० को आधारमा पालिकाले यो वर्ष ६२ जना स्वयंसेवक शिक्षक नियुक्त गरि वार्षिक रू. १०७८११५६। –स्वयम् सेवक शिक्षक कार्यक्रम र रू. ४४८८९३। पारिश्रमिक कर्मचारीबाट गरि जम्मा रू. ११२३००४७।- खर्च लेखेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराको विश्लेषण निम्नानुसार छन् ।

(क) पारिश्रमिक कर्मचारी खर्च शिर्षकबाट स्वयम् सेवक शिक्षकको तलव भत्तामा खर्च भएकोमा अनियमित भएको रू.

(ख) पालिकाको यो वर्षको आन्तरिक आम्दानी ३७०६३४३४।- रहेकोमा स्वयंसेवक शिक्षकमा मात्र रू. ११२३००४७।- अर्थात् कुल आन्तरिक आम्दानीको ३०।२९ प्रतिशत रकम खर्च भएको देखिन्छ । पालिकाले अन्य वैकल्पिक व्यवस्थाको माध्यमबाट स्वयंसेवक शिक्षक नियुक्ति गर्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

(ग) ककनी गाउँपालिकाको शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८० को परिच्छेद ४ को दफा १५(ड) मा शिक्षक छनौट गर्दा गठन हुने समितिमा पालिकाको सदस्य नरहने तथा दफा १५ (छ) मा शिक्षक सेवा आयोगले तोकेको शैक्षिक योग्यता भएको तर अध्यापन अनुमति पत्र नभएका उम्मेदवारहरु समेत योग्य हुनेभएको कारणले गर्दा कार्यविधिमा तोकिएको प्रक्रिया पूरा भए नभएको साथै उपयुक्त उम्मेदवार नियुक्त भए/नभएको सम्बन्धमा पालिकाले निरन्तर अनुगमन गर्नुपर्दछ ।

क्र.सं.	मासिक दर रू.	तह	शिक्षक संख्या
१	१६०००	प्रावि	३०
२	१८०००	निमावि	२४
३	२००००	मावि ९-१०	६
४	२४०००	मावि ११-१२	२
जम्मा			६२

अनियमित भएको	४,४८,८९३
--------------	----------

१७.३ **पोशाक खर्च** - बागमती प्रदेश अन्तरगत स्थानीय तहका पदाधिकारीको लागि सेवा तथा सुविधा सम्बन्धमा बनेको ऐन, २०७५ को दफा ३ बमोजिमको सुविधा दिने व्यवस्था रहेको छ । उक्त ऐनमा पोशाकको सुविधा भएको देखिदैन । पालिकाले उक्त कानून विपरित निम्नानुसारका व्यक्तिलाई पोशाक सुविधा वापतको रकम सोधभर्ना भूक्तानी गरेको हुनाले नपाउने सुविधा वापतको रकम सम्बन्धितबाट असुल हुनुपर्ने रू.

क्र.सं.	पदाधिकारीको नाम	पद	विवरण	रकम रु.
१	मिठु माया तामाङ्ग	उपाध्यक्ष	सारी (२ सेट)	६५०००।-
२	सीता न्यौपाने ढुंगाना	कार्यपालिका सदस्य	सारी (२ सेट)	
३	टूली माया लामा	कार्यपालिका सदस्य	सारी सेट (२ सेट)	
४	फूलमाया लामा	कार्यपालिका सदस्य	सारी सेट (१ सेट)	
५	प्रतिमा विश्वकर्मा	कार्यपालिका सदस्य	सारी सेट (१सेट)	

असुल गर्नुपर्ने	६५,०००
-----------------	--------

१८ डि पि आ र खर्च

– बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डीपीआर लगायतको अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । यस स्थानीय तहले यो बर्ष स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार देहायबमोजिमको कार्य परामर्शदाताबाट गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरेको छ । यस्तो अध्ययन कार्य गराउँदा लाग्ने खर्चको लागत अनुमान तयार गर्दा कुनै आधार नलिई स्वीकृत बजेट बमोजिमकै रकम खर्च गरेको उपयुक्त देखिएन । डी.पी.आर.तयार गर्दा गाउँपालिकाको प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा आगामी दिनमा गाउँपालिकाको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनु पर्दछ । साथै यसरी अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएका आयोजनाहरू कार्यान्वयनमा गएको समेत नदेखिएकोले खर्चको सार्थकता समेत देखिएन ।

कार्य विवरण	परामर्शदाता	खर्च रकम
सडक गुरुयोजना	भुगोल ईन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्ट प्रा.ली.	९८००००
पर्यटकीय गुरुयोजना	लियोनार्दो ईन्जिनियरिङ्ग	७९७०००
जम्मा:		१७७७०००

सैद्धान्तिक बेरुजु

१९ शिक्षा तर्फ (स्थानीय तह)

१९.१ अनुदानको अनुगमन - शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्र सानोठिमी भक्तपुरबाट तयार भएको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०। ८१ को क्रियाकलाप नं.२.७.१३.१३ अन्तर्गतको बुँदा नं.९.३. मा शैक्षिक, व्यवस्थापकीय सुधार, सुशासनमा उत्कृष्ट कार्य गरेका विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान विद्यालयको आवश्यकताका आधारमा शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय पक्षमा गरिने सुधार शिक्षक कर्मचारी क्षमता विकास, अभिभावक सचेतना तथा शिक्षा, स्थलगत अध्ययन भ्रमण, प्रविधियुक्त सिकाइ, छिमेकी विद्यालयसँगको अन्तर्क्रिया एवम् विद्यालयका मौलिक अभ्यासलाई प्राथमिकता दिनेगरी विद्यालय व्यवस्थापन समितिका निर्णय अनुसार खर्च गर्नुपर्ने साथै विद्यालयले सो अनुदानबाट सम्पादित कार्यको आवधिक प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धित स्थानीय तहमा नियमित रूपमा पठाउनुपर्ने र स्थानीय तहले प्रस्तावअनुसार अनुदान रकमको उपयोगको अवस्थाका सम्बन्धमा नियमित अनुगमन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष कार्यसम्पादनमा उत्कृष्ट कार्य गरेका पहिलो र दोस्रो विद्यालय शिवालय मा.वि. र मुकुन्देश्वरी मा.वि.लाई क्रमश ३ लाख र २ लाखका दरले कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान विद्यालयको खातामा निकास गरेका निकास प्राप्त गरेका २ विद्यालयले प्रस्ताव अनुसार खर्च गरेको बिल भरपाई पेश नगरेको साथै पालिकाले पनि अनुगमन गरेको नदेखिएकोले सम्बन्धित विद्यालयलाई निकास भएको अनुदान प्रस्तावअनुसार खर्च भयो भन्न सकिने अवस्था नदेखिएको रु

प्रमाण पेश नगरेको	५,००,०००
-------------------	----------

१९.२ **प्राविधिक भत्ता** - शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुरबाट तयार भएको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०।८१ को क्रियाकलाप नं.१.१.४.१ अन्तर्गत आधारभूत तथा माध्यमिक तह सञ्चालन भएका सामुदायिक विद्यालयहरूमा १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि संघीय सरकारबाट कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान बापत मासिक रु.८०००।- मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको मासिक न्यूनतम पारिश्रमिक पुर्याउने गरी स्थानीय तहले थप गरी विद्यालयलाई निकासा दिने व्यवस्था छ । पालिकाले निम्न सामुदायिक विद्यालयलाई कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकाले तोकेको भन्दा बढी २ जनासम्म विद्यालय सहयोगी कर्मचारी नियुक्त गरी संघीय सरकारबाट प्राप्त अनुदानमा पालिकाले मासिक माध्यमिक विद्यालयका लागि रु.६०००।- र आधारभूत विद्यालयका लागि रु.५०००।- कर्मचारीको पारिश्रमिक बापत निकासा गरेकोले तोकेको भन्दा बढी विद्यालय सहयोगीलाई निकासा गरेको पारिश्रमिक नियमित गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	३०,०००
-----------------	--------

१९.३ **तलब भत्ता बढी भुक्तानी** - शिक्षा नियमावली, २०५९ को नियम १०० अनुसार शिक्षकले आफ्नो पदमा बहाल गरेको मितिदेखि नेपाल सरकारले तोकिएको बमोजिमको तलब र भत्ता पाउने व्यवस्था छ । निम्न विद्यालयका निम्न लिखित शिक्षकलाई बहाल भएको अवधिको मात्र तलब भत्ता भुक्तानी हुनुपर्नेमा बहाल भएको अवधि भन्दा बढी हुने गरी तलब भत्ता निकासा गरेकोले बढी निकासा भएको तलब भत्ता सम्बन्धित विद्यालयबाट असूल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु.

गो भौ नं	शिक्षकको नाम	विद्यालयको नाम	अवकाश/रमानामा अनुसार तलब भुक्तानी हुनुपर्ने समय	मासिक तलब भत्ता (क.सं.कोष समेत)	भुक्तानी हुनुपर्ने तलब भत्ता	भुक्तानी भएको तलब भत्ता	बढी भुक्तानी
१५७/२०८०।१२।२८	ललित बि.सी. (प्रशिक्षक)	नवजीनव मा वि	२०८०।११।१३ (१ महिना १२ दिन)	४५६८९	६३९६५	६८५३४	४५६९
९२/२०८०।१।१७	अनिता वाग्ले	ककनी गणेश आ वि	२०८०।८।१८ (१ महिना १८ दिन)	३८५९२.२	६०३०१	११५७७७	५५४७५
						जम्मा	६००४४

असुल गर्नुपर्ने	६०,०४४
-----------------	--------

१९.४ **बढी भुक्तानी** - शिक्षा नियमावली, २०५९ को नियम १००(२) मा स्थायी शिक्षकले एक शैक्षिक सत्र पूरा गरेपछि नेपाल सरकारले तोके बमोजिमको एक तलब बृद्धि पाउने व्यवस्था छ । मिति २०८०।५।१७ मा शिक्षक अनिता कोइराला प्रा.वि.प्रथममा स्तरबृद्धि भई तलब समायोजन गर्दा तल्लो पदमा खाइपाई आएको भन्दा माथिल्लो पदको आधारभूत तलब कम भई २ ग्रेड थप समेत भुक्तानी लिईको अवस्था एक शैक्षिक सत्र पूरा नहुँदै २०८१ बैशाख, जेष्ठ र आषाढ महिनाको तलब भुक्तानी गर्दा थप १ तलब बृद्धि भुक्तानी भएकोले एक शैक्षिक सत्र पूरा नहुँदै भुक्तानी भएको सञ्चय कोष थप सहितको तलब बृद्धि असूल गरी दाखिला गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	४,८०५
-----------------	-------

१९.५ **तोकेको भन्दा बढी बाल विकास सहजकर्ता** - प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रको राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्ड मार्गदर्शक पुस्तिका, २०६७ (संशोधन समेत) बमोजिम एउटा विद्यालयमा वा समुदायमा २५ जनासम्मको लागि छुट्टै एउटा कक्षा कोठा र १ जना तालिम प्राप्त सहजकर्ताको व्यवस्था गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले प्रारम्भिक बाल विकास कक्षामा तोकेको भन्दा कम विद्यार्थी भएका निम्न विद्यालयमा १ भन्दा बढी बाल विकास सहजकर्ता नियुक्ति गरी तलब भत्ता भुक्तानी गरेको छ । बाल विकास कक्षामा तोकेको भन्दा बढी

विद्यार्थी भएको विद्यार्थीहरूका लागि १ भन्दा बढी कक्षाकोठाको व्यवस्था गरी अध्ययन अध्यापन गराएको यकीन नभएकोले तोकेको भन्दा बढी विद्यार्थीहरूलाई समेत एउटा कक्षाकोठामा राखी अध्ययन अध्यापन गराएको देखिएमा १ मात्र बाल विकास सहजकर्ताको पारिश्रमिक निकासी दिनुपर्ने र बाल विकास कक्षामा तोकेको भन्दा कम विद्यार्थी भएको विद्यालयलाई बाल विकास सहजकर्ताको पारिश्रमिक बापत निकासी भएको पारिश्रमिक नियमित गर्नुपर्ने रु.

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	बालकक्षामा विद्यार्थी	अध्ययनरत	आवश्यक सहजकर्ता	नियुक्त सहजकर्ता/का स	तोकेको भन्दा बढी सहजकर्ता	बढी भुक्तानी रकम
१	महेन्द्र मा.वि.	२८		१	२	१	२३१०००
२	मुकुन्देश्वरी मा.वि.			१	२	१	१९२०००
जम्मा							४२३०००

असुल गर्नुपर्ने	४,२३,०००
-----------------	----------

१९.६ **OJT निर्वाह भत्ता** - शिक्षा तथा मानव श्रोत विकास केन्द्र सानोठिमी भक्तपुरबाट तयार भएको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०८०। ८१ को क्रियाकलाप नं.२.७.१३.५० अन्तर्गतको उपक्रियाकलाप नं.२.६ मा प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त विद्यालयमा अध्ययनरत प्रति विद्यार्थी रु.१५०००।- का दरले हुन आउने एकमुष्ट अनुदान विद्यालयलाई दिने र प्राविधिक धार अन्तर्गत विद्यार्थीले कक्षा १० पछि ३ महिना कक्षा ११ पछि ३ महिना र कक्षा १२ पछि ६ महिना गरी १२ महिनाको व्यवहारिक अभ्यास (OJT) गराउने र व्यवहारिक अभ्यास (OJT) मा सहभागी हुने विद्यार्थीका लागि प्रति महिना १ हजारको दरले रमक सम्बन्धित विद्यार्थीको बैंक खातामा उपलब्ध गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष निम्न विद्यालयलाई प्राविधिक धारमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि प्रति विद्यार्थी रु.१५०००।- का दरले रकम उपलब्ध गराएकोमा विद्यालयले व्यवहारिक अभ्यास (OJT) बापत विद्यार्थीहरूलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने विद्यार्थी निर्वाह भत्ता सम्बन्धित विद्यार्थीको बैंक खातामा उपलब्ध गराएको प्रमाण पेश नगरेकोले व्यवहारिक अभ्यास (OJT) बापत विद्यार्थीहरूलाई उपलब्ध गराएको निर्वाह भत्ता सम्बन्धित विद्यार्थीको बैंक खातामा उपलब्ध गराएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

भौ.नं.	प्राविधिक धारको विद्यालय	प्राविधिक धारमा अध्ययनरत विद्यार्थी			OJT बापत निर्वाह भत्ता
		कक्षा १०	कक्षा ११	कक्षा १२	
१३३/२०८०।१२।०४	श्री नवजीवन मा.वि.	३०	११	२७	२८५०००
१९६/२०८१।२।२	श्री मुकुन्देश्वरी मा.वि.	१८	०	०	५४०००
जम्मा					३३९०००

प्रमाण पेश नगरेको	३,३९,०००
-------------------	----------

२० औषधि खरिद –

औषधि खरिद – पालिकाकालाई आवश्यक पर्ने औषधि पालिकाबाट खरिद गर्नुपर्ने र तालुक निकायबाट प्राप्त हुने परिमाण यकिन गरी वार्षिक आवश्यकताको परिणाम विवरण तयार गरी पुल सिस्टमको आधारमा आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । यस वर्ष पालिकाले संघीय

हस्तान्तरित बजेट उप तथा गाउँपालिका चालु शिर्षकबाट गोशाङ्कुण्ड मेडिसिन सप्लायर्स प्रा.लि. सँग रु. १५३०६९४.११ को औषधि खरिद गरेको छ । यस सम्बन्धमा निम्न व्यहोरा देखिएका छन् ।

खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन समेत भएको नदेखिएको,

आपूर्ति हुने औषधि डब्लु.एच.ओ. सटिफाइड हुनुपर्ने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधि बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको,

आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।

औषधिको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँध्दा खरिद गरेको र जिल्लाबाट हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रुपमा आम्दानी बाँध्ने नगरेको,

औषधिको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको ।

तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ति, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्त अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२१ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तयार गरेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका अन्तर्गत ८ वडामा १९ योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष ९० जनालाई औसत ९३ दिनले रोजगारी उपलब्ध गराई रु. ५३,२९,९३६ ।- श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ । यस पालिकामा सञ्चालित योजनाहरु पूर्वाधार एवम् अन्य विकास निर्माण प्रकृतिका नभई अनुत्पादनमुलक कार्य गराउने गरी छनौट गरेको देखिन्छ । योजनाहरुको अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणाली, प्रतिवेदन गर्ने कार्य पनि प्रभावकारी रुपमा सम्पन्न गरिएको देखिएन । पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन । योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । उक्त खर्चबाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सिर्जना भए तापनि कामको दिगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन । तसर्थ कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२ उपभोक्ता समितिको काम

२२.१ उपभोक्ताको काम - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट निर्माण कार्य गराउदा वा सो सम्बन्धी सेवा प्राप्त गर्दा मितव्ययीता, गुणस्तरियता वा दिगोपना अभिवृद्धी हुने भएमा वा परियोजनाको मुख्य उद्देश्य नै रोजगारीको सृजना गर्ने र लाभग्राही समुदायलाई सहभागी गराउने भएमा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समूहबाट त्यस्तो कार्य गराउन वा सेवा लिन

सकिने उल्लेख छ । साथै नियमावलीको नियम ९७(१४) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट काम गराउदा श्रममुलक कामको निर्धारण, काम वा सेवामा मितव्ययीता, गुणस्तरियता, दिगोपना अभिवृद्धि गर्ने तरिका आम्दानी खर्चको अभिलेख, काम वा सेवाको सुपरिवेक्षण र अनुगमन जस्ता विषयमा सार्वजनिक निकायले अपनाउनु पर्ने कार्यविधि सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले निर्धारण गर्न सक्ने उल्लेख छ । यस कार्यालयले बाटो निर्माण, भवन निर्माण, खानेपानी संरचना र सिचाई कुलो निर्माण जस्ता कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराई उपभोक्ताले निर्माण कार्यमा प्रयोग गरेको लोडर, एक्जाभेटर, डोजर, रोलर जस्ता हेभि मेसिनहरू प्रयोग गरेको विल भर्पाईको आधारमा निर्माण कार्य सम्पन्न गरेको प्राविधिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेको छ । उपभोक्ता मार्फत सम्पन्न गरिएका आयोजना श्रम मुलक, मितव्ययी, गुणस्तरिय र दिगोपना अभिवृद्धि हुने खालको नदेखिएको र परियोजनाको मुख्य उद्देश्य रोजगारी सृजना गर्ने नभएकोले उपभोक्ता मार्फत निर्माण कार्य गराएको मनासिव मान्न सकिएन । सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले समेत उपभोक्ता समितिबाट गराउन सक्ने कामको कार्यविधि तयार गरेको पाईएन । सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा भएको खरिद सम्बन्धी प्रकृयाको अवलम्बन गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक र गुणस्तरिय निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जान जरुरी देखिएको छ । केही उदाहरण निम्न छन ।

सि न	उपभोक्ता समितिको नाम	कामको नाम	रकम
१	थर्पुगाउ हुदै लामिछाने गाउ मोटरबाटो उ. स.	बाटो निर्माण	१४६६३४६
२	गाउपालिका जानेबाटो ढलान उ.स.	बाटो ढलान	१९२८०००
३	मिरकुना मोटरबाटो निर्माण उ. स.	बाटो निर्माण	१५०००००
४	पुतली चौतारा खोलापारी हसदी सिमपानी स. उ. स.	बाटो निर्माण	७०००००
५	महाकल मोटरबाटो नि. उ. स.	बाटो निर्माण	१३९५६२२
६	रैलाघर थापागाउ गैरिखर्क सडका ग्राबेल उ. स.	बाटो निर्माण	८०००००
७	बाघखोर सडक पानीखोला मेलडाडा सड मर्मत उ.स.	बाटो निर्माण	२३६७४०६
८	असिमुरे लौक ढोका भञ्ज्याङ मोटर बाटो ग्राबेल उ. स.	बाटो निर्माण	१५०००००
९	सुबेदारटोल भण्डारथुका सडक नि. उ. स.	बाटो निर्माण	१५०००००
१०	वडा कार्यालय मोटरबाटो ढलान ३ उ. स.	बाटो ढलान	१५०००००
११	कुले माथिल्लो सिउडेनी मोटरबाटो उ. स.	बाटो निर्माण	२००००००
१२	मगरा पाचपुरी मोटर बाटो नि. उ. स.	बाटो निर्माण	९९८४००
१३	नाहारमोटरबाटो नि. उ.स.	बाटो निर्माण	७९६०००
१४	सिमचोर मिलडाडा बराबोट सडक वडा न ३ उ. स.	बाटो निर्माण	२००००००
१५	सानुचिन्ने सुनारगाउ ड्रेन निर्माण	ड्रेन निर्माण	१५०००००

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२.२ **सार्वजनिक परीक्षण** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो बनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिमको कार्य भएको पाइएन । सार्वजनिक परीक्षणको अभावमा आर्थिक कारोबारमा जवाफदेहिता र पारदर्शिताको प्रवर्द्धन गर्ने कार्यमा बाधा पर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२.३ **नापी किताव-** निर्माण सम्बन्धी कामको विवरण नापि कितावमा अभिलेखको रुपमा जनाई राख्नुपर्दछ । प्रयोग गरिने नापि कितावहरु नापी नियन्त्रण खातामा अभिलेख जनाई प्रयोग गर्दा माग फारम भरी निकास गराई प्रयोग गर्नुपर्नेमा कार्यालयबाट निर्माण कार्यको अभिलेख राख्ने प्रयोजनको लागि नापी कितावको रुपमा प्रयोग नगरी कम्प्युटरमा राखी लुजसिटको रुपमा प्रयोग गरेको देखियो । उक्त लुज सिटहरु एकिकृत गरी बाइन्डिङ गरी राखेको समेत पाइएन । यसरी लुजसिटमा राख्दा निर्माण कार्यको अभिलेख एकिकृत रुपमा नराखेको कारण परिक्षण तथा मुल्याङ्कन गर्न कठिनाई पर्ने देखिन्छ । साथै लुजसिटमा राखेका विवरणहरु हराउने सम्भावना बढी हुने हुँदा निर्माण कार्यको अभिलेख नापी कितावको रुपमा राखि सोको नियन्त्रणका लागि नापी किताव नियन्त्रण खाता समेत प्रयोगमा ल्याउनुपर्ने देखिन्छ । यस पालिका कार्यालयद्वारा गत आ.वा.मा संचालित योजनाहरुको भुक्तानी यस बष कार्य सम्पन्न भएको आधारमा भुक्तानी दिएको देखिन्छ । लेखापरिक्षणको क्रममा गत आर्थिक वर्षका नापी किताब भुक्तानी विवरण लेखापरीक्षणको क्रममा पेश नभएकोले जोडजम्मा भिडानगर्न सकिने । अत कार्यालयले क्रमागत योजनाहरुको नापी किताब एकिकृत गरी राख्नु पर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२.४ **उपभोक्ता समितिको काम निर्माण ब्यावसायीले गरेको-** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ को १३ (क)मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले प्राप्त गरेको कुनै काममा निर्माण ब्यवसायीलाई संलग्न गराएको पाईएमा सार्वजनिक निकायले उक्त उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायसंग भएको सम्झौता रद्द गरी त्यस्तो उपभोक्ता समिति तथा लाभग्राहीलाई भबिष्यमा त्यस्तो कुनै काम गर्न नदिने अभिलेख राखी सो काम गर्ने ब्यवसायीलाई कालो सुचीमा राख्न सार्वजनिक अनुगमन कार्यालयमा लेखि पठाउनु पर्ने ब्यवस्था छ । यस पालिकामा संचालित उपभोक्ता समितिले प्राप्त गरेका निर्माण सम्बन्धि कार्य नियमावलीमा भएको ब्यवस्था बिपरित निर्माण ब्यावसायीलाई सहभागी गराई गराएको देखिएका केही उदाहरण निम्न छन । यसरी उपभोक्ता समितिलाई दिएको काम निर्माण ब्यावसायीबाट गराएको नियमसंगत मान्न सकिने आधार देखिएन । अत पालिकाले यस्तो कार्यमा निसयन्त्रण गर्नु पर्दछ ।

गो. भौ.न र मिति	योजनाको नाम	निर्माण ब्यावसायी नाम	ब्यावसायीले गरेको काम	भुक्तानी रकम
२५।२०८१।२।१९	ठुलाचित्री फुटवल निर्माण उ. स.	देभान्सी कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लार्स	५७६०२८	४९९३००
१२।२०८०।११।२४	वडास्तरीय सरसफाई उपभोक्ता समिति	रशिला कन्स्ट्रक्सन प्रा लि	५६९५२०	४९८०००
८।२०८०।११।१४	कोल्पु अधिकारीटोल गणेश स्थान आचार्य टोल उ.स.	देभान्सी कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लार्स	१०३०००४	१००००००
२२४।२०८१।३।२३	रैलाघर थापागाउँ गैरीखर्क सडक उ. स.	माँ जलपा कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लार्स	८४७७२६	८०००००
१९७।२०८१।३।१५	पुतलीचौतारा खोलापारी हसदी सडक नि. उ.स.	गोरखा सप्लार्स एण्ड टेडिङ प्रा लि	७९०१५८	७०००००
५।२०८०।६।२४	भण्डार पुम्का पहिरोवाल नि. उ. स.	इचागुनारायण कन्स्ट्रक्सन प्रा लि	५६१५६७	४३९४०९

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२.५ **मु अ कर समायोजन प्रमाण पेश गर्नु पर्ने-** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को १३ (क)मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले प्राप्त गरेको कुनै काममा निर्माण ब्यवसायीलाई संलग्न गराएको पाईएमा सार्वजनिक निकायले उक्त उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायसंग भएको सम्झौता रद्द गरी त्यस्तो उपभोक्ता समिति तथा लाभग्राहीलाई भबिष्यमा त्यस्तो कुनै काम गर्न नदिने अभिलेख राखी सो काम गर्ने ब्यवसायीलाई कालो सुचीमा राख्न सार्वजनिक अनुगमन कार्यालयमा लेखि पठाउनु पर्ने ब्यवस्था छ । यस गाउँपालिकामा संचालित उपभोक्ता समितिले प्राप्त गरेका निर्माण सम्बन्धि कार्य नियमावलीमा भएको ब्यवस्था बिपरित निर्माण ब्यावसायीलाई सहभागी गराई गराएको देखिएका केही उदाहरण निम्न छन । अतः यसरी गराएको कार्यलाई नियमसंगत मान्न सकिने आधार देखिएन । साथै यसरी निर्माण ब्यावसायीले गरेको कार्यको भुक्तानी दिदा मु.अ.कर बिजक पेश गरेको तर मु.अ.कर भुक्तानीको जानकारी आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई समेत दिएको देखिएन । अत यसरी गाउँपालिकामा पेश भएको बिजकको मु.अ.कर

समायोजन गरेको भए निर्माण ब्यावसायीको मु.अ. कर समायोजन प्रमाण पेश गर्ने अन्यथा उक्त रकम असुल गरी राजस्व खातामा दाखिला गर्नु पर्ने देखिएको रु

गो. भौ.न र मिति	योजनाको नाम	निर्माण ब्यावसायी नाम	भुक्तानी रकम	म.अ. कर
११२०८०१०११	असिमुरे लौका ढोकाभन्ज्याङ मो .बा. उ. स.	अल हिमाल टेड्र कन्सर्न प्रा लि	१०४०७३०	११९७३०
२०१२०८०१०१५	वडास्तरीय मोटरबाटो नि. उ. स.	अल हिमाल टेड्र कन्सर्न प्रा लि	४६००२३	५२९२३
२२१२०८०१८१९९	वडा न ७ अन्तरगत मोटरबाटो सरसफाई उ. स.	सेतिदेबी मन्जरी कन्स्ट्रक्शन प्रा लि	६२४८९०	७१८९०
५४१२०८०१९०१२३	थर्पु हुदै लामिछानेगाउ मोटर बाटो नि .उ .स.	देभान्सी कन्स्टक्शन एण्ड सप्लार्स प्रा लि	५८१३२२	६६८७४
	थर्पु हुदै लामिछानेगाउ मोटर बाटो नि. उ. स.	देभान्सी कन्स्टक्शन एण्ड सप्लार्स प्रा लि	४५८३५०	५२७३०
६६१२०८०१९१२	वडास्तरीय मोटरबाटो निर्माण उ. स.	देभान्सी कन्स्टक्शन एण्ड सप्लार्स प्रा लि	३१३०१५	३६०१०
	वडास्तरीय मोटरबाटो निर्माण उ. स.	देभान्सी कन्स्टक्शन एण्ड सप्लार्स प्रा लि	४६०८००	४६८००
८११२०८०१९१८	वडास्तरीय मोटरबाटो निर्माण उ.स.	एन एन एन कन्स्ट्रक्शन	६२९९९७	७२४७७
८८१२०८०१९११३	चतुराले लच्याङ सिदुरे खोला मोटरबाटो नि. उ. स.	सेतिदेबी मन्जरी कन्स्ट्रक्शन प्रा लि	१०९९२८०	१२६४६५
९७१२०८०१९११५	वरवन्दी सिरुवासी गुम्बा हुदै तिनधारी मो बा उ.स.	देभान्सी कन्स्टक्शन एण्ड सप्लार्स प्रा लि	४६०११९	५२९३४
१४३१२०८०१९२१ २६	गुम्वाडाडा खानेपानी उ.स.	देभान्सी कन्स्टक्शन एण्ड सप्लार्स प्रा लि	२९१०७७	३३४८६
१९७१२०८१३१५	पुलली चौतारा खोलापारी हसदी सड नि. उ. स.	गोर्खा सप्लार्स टेडिङ एण्ड सप्लार्स प्रा लि	७९०१५८	९०९०३
२२४१२०८१३१२३	रैलाघर थापागाउ गैरीखर्क सडक ग्रावेल उ. स.	माँ जलपा कन्स्ट्रक्शन सप्लार्स एण्ड विल्ड्रस	८४७७२६	९७५२६
८१२०८०१९११९४	कोल्पु अधिकारीटोल गणेशस्थान आचार्यटोल मो उ. स.	देभान्सी कन्स्टक्शन एण्ड सप्लार्स प्रा लि	१०३००००	११८४९६
१२१२०८०१९१२४	वडास्तरीय बाटोसरसफाई उ. स.	रशिला कन्स्ट्रक्शन	५६९५२०	६५५२०
जम्मा				११०४७६४

प्रमाण पेश नगरेको	११,०४,७६४
-------------------	-----------

निर्माण ब्यावसायीले वालुवा ढुंगा बिक्री -पालिका कार्यालयले आर्थिक बर्ष २०८०।८१ लागि ढुङ्गा वालुवा दहत्तर बहत्तर निकासीको लागि EIA गराई प्रतिबेदन अनुसार जम्मा परिमाण निकाल्ने भनी सूचना निकाली रेडियन्ट बिल्डर्स संग सम्झौता गरेकोमा कार्यालयले उपभोक्ता समितिबाट निर्माण गराएको कार्यमा उक्त पार्टीले जारी गरेको रोयल्टी बिजक पेश नलिई अन्य निर्माण ब्यावसायीको मु अ कर बिजक पेश लिई वालुवा ढुङ्गा खरिद गरी भुक्तानी भएको देखिन्छ। यसरी पालिकाले ठेक्का लगाएकोमा पालिकाको ठेक्काको रोयल्टी बिल पेश नलिई निर्माण ब्यासायीबाट वालुवा ढुगा खरिद गर्नको कारण एकिन हुन सकिएन । साथै पालिकाले लगाएको ठेक्काबाट के कति परिमाणमा निकास भएको हो भन्न सकिने आधार देखिएन । अत पालिकाले निर्माण कार्य गराउदा पालिकाले निकासी सम्बन्धी परिमाण एकिन गर्न पनि पालिकाले लगाएको ठेक्काबाट वालुवा ढुङ्गा खरिद गर्नतर्फ ध्यान दिनु पर्दछ । यस्ता केही उदाहरण निम्न छन ।

उपभोक्ता समितिको नाम	ब्यावसायीको नाम	समान	रकम
कुले माथिल्लो सिउडेनीमवटरबाटो उ. स.	रशिला कन्स्टक्शन एण्ड सप्लार्स	ढुंगा गिट्टी वालुवा	७४२९६५
बाघखोरसडकको पानीघर सडक नि. उ. स..	जाम्भाला बिल्डर्स	ढुंगा गिट्टी वालुवा	१०७५७६०
रैलाघर थापागाउ गैरि खर्क सडक उ. स.	मा जलपा कनस्टक्शन एण्ड सप्लार्स	ग्रावेल	७१२३८००
मिरकुना मोटर बाटो नि उ. स.	आलिशा कन्स्टक्शन	ढुंगा ग्राबेल	७७००००
गाउपालिका जाने बाटो ढलान उ.स.	देभान्सी कन्स्टक्शन एण्ड सप्लार्स	ढुंगा गिट्टी	३९८०००

यसरी ब्यावसायीले बेचेको वालुवा ढुंगाको रोयल्टी पालिकाले एकिन गरी असुल गरी पालिका संचितकोष र प्रदेश कोषमा दाखिला गराउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२.७ जनश्रमदः सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(४) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई निर्माण कार्यको बिल भुक्तानी दिँदा लागत अनुमानमा रहेको मुल्य अभिवृद्धि कर, ओभरहेड कन्टिन्जेन्सी रकम र जनसहभागीताको अंश कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ । जस अनुसार निम्न निर्माण कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराउँदा उपभोक्ता समिति र पालिकाले बेहार्ने अंश उल्लेख गरी सम्झौता भएको देखिन्छ । तर निर्माण कार्य सम्पन्न गर्दा घटी मूल्यांकन भएको अवस्थामा अनुपातिक कट्टी गरी भुक्तानी दिनुपर्नेमा सो गरेको नदेखिएको देहाय अनुसारको असूल गर्नु पर्ने देखिएको रु

गो.भौ.नं.	उपभोक्तासमिति र काम	मुल्याङ्कन रकम	जनसहभागिता हुनु पर्ने रकम	जनसहभागिता भएको रकम	घटी अनुपातिक कटौती रकम	शिर्षक
१५। २०८० १९२।१९	सुवेटार भण्डारथुम्का सडक नि उ स	१७१७१२०	२५७५६८	२५३०१७	४५५२	बिबिध
१६। २०८० १९२।२६	वडा न३ कार्यालय मोटरबाटो ढलान उ स	१७१७४०५	२५७६१०	२५२८१६	४७९४	
२३। २०८१ १२।१	मगटा पाचपुरी मोटरबाटो नि उ स	१११४२४३	१६७१३६	१४५८४२	२१२९४	
२६। २०८१ १२।८	नाहामोटर बाटो नि उ स	८८८८१०	१३३३२१	११६८०९	१६५१२	
३१। २०८१ १२।१५	नयाँ वस्ती वासखर्क चिन्ने मोटरबाटो नि उ स	५५६११४	८३४१७	७२८५९	१०५५८	
३२। २०८१ १२।२१	रातमाटे हातिडाडा मोटरबाटो नि उ स	१११९८८१	१६७९८२	१५१७८२	१६२००	
४१। २०८१ १३।३	ओखरपौवा पौवा निर्माण उ स	५५७१५९	८३५७३	७३२८३	१०२९०	
४२। २०८१ १३।९	सिस्टार जलुकेनी मोटरबाटो नि उ स	१३४०७०	१३४०७०	१२१४००	१२६७०	
५५। २०८१ १३।२३	खानेपानी मर्मत उ स १	५५५१८९	८३२७८	७४१७७	९६८७	
५६। २०८१ ३।२३	वाघखोर नेपाले सड मेलडाडा उ स	५५५४०९	८३३११	७४१७७	९१३४	
४९। २०८१ ३।२४	गणेशस्थान माउले स्थान मो बा नि उ स	१११८०६१	१६७७०९	१५०९५०	१६७५९	
५३। २०८० १९०।२३	स्याउले हुदै सरस्वती मा बि हुदै मो बा नि उ स	५५५७२८	८३३५९	७६२२८	७१३१	गा पा पुजिगत
२४५। २०८१।	महाकाल मागल मोटरबाटो उ स	१५६५७५९	२३४८६३	२१२१३७	२२७२६	

३१२४						
	जम्मा				१६२३०७	

असुल गर्नुपर्ने १,६२,३०७

२२.८ **गुणस्तर परीक्षण**- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले आपूर्ति गरेका मालसामान सम्झौतामा उल्लेखित प्राविधिक स्पेसिफिकेसन र गुणस्तर बमोजिम भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समितिले पेश गरेको ल्याब टेष्ट रिपोर्ट बाहेक निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन । अतः कार्यालयले निर्माण तथा खरिद गरेका सामानको परीक्षण गराउन तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ । केही उदाहरण निम्न अनुसार छन् ।

सि.नं	निर्माण कामको विवरण	पार्टीको नाम	भुक्तानी रकम
१	महालक्ष्मीस्थान सिरनगाउहुदै जुनकिनी सडक	दिपएण्ड दिया बिल्डर्स	६३४९८८३
२	सिस्टार जलुकेनी मोटरबाटो नि. उ. स.	मोटरबाटो नि. उ. स.	७९६४००
३	हेल्थपोष्ट मोटरबाटो निर्माण उ. स.	मोटरबाटो नि. उ. स.	४९६५९६
४	गणेशस्थान माउलेस्थान मोटरबाटो नि. उ. स.	मोटरबाटो नि. उ. स.	९९७११०
५	रातमाटे हातिडाडा मोटर बाटो नि. उ. स.	मोटरबाटो नि. उ. स.	९९८१००
६	वडान ३ मोटरबाटो ढलान नि. उ. स.	मोटरबाटो नि. उ. स.	१५०००००
६	ले माथिल्लो सिउडेनी मोटरबाटो नि. उ. स.	मोटरबाटो नि. उ. स.	२००००००

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२.९ **अनुगमन नभएको** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १६ (ख) ५ मा उप प्रमुख वा उपाध्यक्षले योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन सुपरिवेक्षण गरी सो को प्रतिवेदन बैठकमा पेश गर्ने र (ग) २ मा वडाबाट कार्यन्वयन हुने योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने सो को अनुगमन तथा आवधिक समीक्षा गर्ने गराउने व्यवस्था छ । यस पालिकामा आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा संचालन भएका योजना तथा कार्यान्वयन भई सम्पन्न भएका योजनाको प्राविधिक प्रतिवेदनका आधारमा खर्च भुक्तानी गरेकोमा सोको पालिका उप प्रमुख र सम्बन्धित वडा अध्यक्षले योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरेको प्रतिवेदन पेश गरेको देखिन्छ भने पालिकाद्वारा संचालित योजनाहरु लक्ष्य अनुसार सम्पन्न भए भएन भनी पालिकाले आधिकारिक समीक्षा गरेको प्रतिवेदन छैन । अतः यसले गर्दा पालिकाद्वारा संचालित सबै योजना तथा कार्यक्रम लक्ष्य अनुसार नै सम्पन्न भएका छन भन्ने प्रष्ट आधार देखिएन । पालिकाद्वारा संचालित योजना तथा कार्यक्रमको स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा उल्लेख भएको व्यवस्था बमोजिम अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरी समीक्षा गरेको प्रतिवेदन अभिलेखगत रूपमा राख्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२.१० **प्राविधिक बिल र कार्य सम्पन्न** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । उपभोक्ता समितिहरुबाट सञ्चालित योजनाको ठेक्का बिलहरुमा लागत अनुमान र वास्तविक कामको मूल्याङ्कनमा बराबर परिमाण र रकम उल्लेख भएको देखिन्छ । लागत अनुमान बराबर नै मूल्याङ्कन भएको देखिएकाले वास्तविक काम कति भएको हो भन्ने सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था देखिएन । प्राविधिकले पेश गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र कार्य सम्पन्न भएको मिति लगायतका इन्जिनियरिङ नमर्स अनुसार बिलमा खुलाउनुपर्ने तथ्याङ्क

उल्लेख गरेको पाईएन । यसले गर्दा कुन काम कहिले सम्पन्न गर्नुपर्ने र तोकिएको अवधिमा सम्पन्न भए/नभएको विषयमा यकिन हुन नसकिएको हुँदा प्राविधिकले इन्जिनियरिङ नर्स अनुसारको उपभोक्ता समितिको बिल बनाउँदा नापजाँचलाई वास्तविक कार्यसम्पादनमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२.११ **निर्माण सामाग्रीको मु. अ. कर बिजक बेगर भुक्तानी** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ वमोजिम उपभोक्ता समितिले गरेको खर्चको बिल भरपाई कार्यालयलले जाँच गरी प्रतिवेदन लिने व्यवस्था छ । यो वर्ष निम्न उपभोक्ता समितिलाई समान खरिदमा मुल्य अभिवृद्धि कर सहित रकम भुक्तानी दिने गरी लागत अनुमान तयार गरी सोही वमोजिम कार्य सम्पन्न भई भुक्तानी भएकोमा विल पेश नभएको समानको मु.अ. कर भुक्तानी भएको देखिन्छ । यसरी बिजक बेगर मु.अ.कर भुक्तानी दिएको रु. नियमसंगत देखिएन । अतः पालिका कार्यालयले मुल्य अभिवृद्धि कर भुक्तानीको बिजक लिएको भए मु.अ.कर.समायोजन सहितको प्रमाण उपभोक्ताबाट पेश गर्न लगाउने अन्यथा उक्त मु.अ.कर असुल गरी सधिय संचित कोष दाखिला गरेको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने देखिएको रु.

भौचर नं.	उपभोक्ता समितीको नाम	कामको विवरण	मु.अ. कर भुक्तानी रकम	बिजक पेश भएको रकम	बिजक पेश नभएको रकम	शिर्षक
३९।२०८०। १०।५	भवानी मा बि लहवटोल सडक ढलान उ. स.	डण्डीको काम ३५५४ के जी	४५२७७	३७४००	७८७७	गा पा
	भवानी मा. बि. लहवटोल सडक ढलान उ.स.	सिमेन्ट ३३२ बोरा	३०२१२	२४८१७	५३९५	
९१।२०८०। ११।१३	केउरेनी त्पाउडा मोटर बाटो उ. स.	सिमेन्ट २०० बोरा	१८२००	१४४८३	३७१८	
	केउरेनी त्पाउडा मोटर बाटो उ.स.	डण्डीको काम १९१५ के जी	२४४०४	२०९१७	३४८६	
११२।२०८०। १२।१३	चेपगैरे हुदै तोडबाटोल लासीबोट गोठडाडा वाल नि .उ. स.	तारजाली बिभिन्न साईज ७० थान	३३५३६	१९४४३	१४०९४	
१६२।२०८१। २।६	गाउपालिका भवन जाने बाटो ढलान उ. स.	सिमेन्ट ८०८ बोरा	७३५२८	५८०३२	१५४९६	
	गाउपालिका भवन जाने बाटो ढलान उ. स.	डण्डीको काम ५२०३ के जी	६६२८६	५८८४५	७४४०	
२५०।२०८१। ३।२४	बाघखोर सडक पानीघोर खोला मेलडाडा सडक उ. स .	डण्डीको काम ४२७३ के जी	५४४३८	४६६६१	७७७६	

असुल गर्नुपर्ने ६५,२८२

२२.१२ **फरक शिर्षकमा खर्च** -आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६को दफा २०मा बिनियोजन ऐनमा तोकिएको कुनै एक अनुदान सङ्केत अन्तर्गत बजेट उपशिर्षकमा रकम नपुग भएमा सोही ऐनमा तोकिएको कुनै एक वा एक भन्दा बढी अनुदान सङ्केत अन्तर्गतको उपशिर्षकमा बचत हने रकमबाट बिनियोजन ऐनमा तोकिएको सिमाभित्र रही सुत्रमा प्रबृष्टी गरी रकमान्तर गर्न सक्ने ब्यवस्था छ ।यस पालिकाले उक्त ब्यवस्था पालना नगरी रकमान्तर गरेको रकम सुत्रमा प्रबृष्टी नगरी पहिले नै कायम भएको शिर्षकबाट खर्च लेखेको देखिन्छ ।यसरी ऐनको ब्यवस्था पालना नगरी खर्च गरेको रु नियमसंगत हो भन्न सक्ने आधार नदेखिएको रु

भौचर	कायम उपशिर्षक	खर्च गरेको उपशिर्षक	खर्च रकम
२४५।२०८१।३।२४	धुपना कजवे पुल निर्माण	महाकाल मोटरबाटो उ स	४०००००
१०९२०८०।१०।२२	वडा कार्यालय तल्लो कटुवा मोटरबाटो	खानेपानी निर्माण कार्य	१०००००
१९।२०८१।१।१९	गैरिखेत माझगाउ सिडी नि उ स	शिवालय मा बि शिक्षकको तलब भुक्तानी	५०००००

अनियमित भएको	१०,००,०००
--------------	-----------

२३ ठेक्का व्यवस्थापन परीक्षण

२३.१ **म्याद थप**-सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२० मा खरिद संझौता बमोजिमको काम संझौताको अवधि भित्र पूरा गर्न नसकेमा निर्माण व्यवसायीले सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा निवेदन दिनु पर्ने र कार्यालयले सो निवेदन उपर आवश्यक जाँचबुझ गरी गराई कारण उचित लागेमा म्याद थप गर्न सक्ने प्रावधान छ । म्याद थप गर्नुअघि सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीले समयमा नै काम सम्पन्न गर्न भर मन्दुर प्रयास गरे नगरेको, काबुबाहिरको परिस्थिति भए नभएको, कार्यालयले उपलब्ध गराउनु पर्ने कुराहरु उपलब्ध गराए नगराएको जस्ता कुराहरुको विश्लेषण गरेर मात्र खरिद संझौताको म्याद थप गर्नुपर्ने कुरा पनि सोही नियममा उल्लेख छ । कार्यालयले म्याद थप गर्नु अगाडि यी कुराहरुको बारेमा विश्लेषण गरी एक पटक म्याद थप गरे पछि पटक पटक एउटै कारण देखाई म्याद थप गर्ने गरेको देखियो । निर्माण व्यवसायीले म्याद थपको निवेदन दिँदा थपिएको समयमा काम सम्पन्न गर्न सक्ने उल्लेख गरेको अवस्थामा पनि पुनः सोही व्यहोरा दोहोरिने गरेको छ । तर निर्माण व्यवसायीले काममा कुनै प्रगति नगरेको अवस्थामा पनि नियम १२१ अनुसार पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति नलिई म्याद थप गर्नाले निर्माण व्यवसायीले काम सम्पन्न गर्न चासो दिने गरेको देखिएन । तसर्थ कार्यालयले संझौता अनुसारको काम समयमा नै सम्पन्न गर्न निर्माण व्यवसायीलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्ने देखिन्छ । कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार म्याद थपसम्बन्धी विवरण निम्नानुसार छ ।

ठेक्का नं	ठेक्काको विवरण	संझौता मिति	संझौतारकम	सम्पन्नगर्नुपर्ने मिति	हाल सम्मको भुक्तानी	म्याद थप अबधि	सुरु अबधिको म्याद थप प्रतिशत
१। २०७७। ७८	दश शैया अस्पताल निर्माण	२०७८।५।१०	८२७३९२१९	१८ महिना	५४३२४३१५	२०८१।३।३	१००

कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार हाल ठेक्का संझौता शुरु अवधिको १०० शतप्रतिशत अवधिभन्दा बढी म्याद थप भएका १ ठेक्का रहेको छ। एउटै कारण जनाई पटक पटक गरी निर्माण कार्यको शुरु संझौता अवधिभन्दा बढी अवधिको म्याद थप गरिए पनि कार्य सम्पन्न हुन सकेको छैन । संझौतामा व्यवस्था भए अनुसार कार्यतालिका बमोजिम काम सम्पन्न गराउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२३.२ **विल बिजको भुक्तानी**-सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ नियम १२३ को (ख) मा प्राविधिक नाप जाच गरी नापी किताव (मेनेजमेन्ट बुक) मा उल्लेख भए बमोजिम वास्तिक कार्य सम्पादनका आधारमा भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ । यस कार्यालयले दश शैया अस्पताल ककनीको निम्न रनिङ बिल भुक्तानी गर्दा अघिल्लो बिलको रकम कम अल्या गरेको देखिएकोले बढी भुक्तानी भएको देखिन्छ। अतः कार्यालयले अन्तिम बिल रकम भुक्तानी गर्दा बढी भुक्तानी भएको रकम घटाई हिसाब मिलान गरेको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने देखिएको रु

गो. भौ.न र मिति	योजनाको नाम	निर्माण ब्यावसायीको नाम	पहिलो बिल	बिलमा हुनु पर्ने	भुक्तानी हुनु पर्ने	भएको	फरक	ipc
४।२०८०।८।७	दश शैया अस्पताल	राजेन्द्र निर्माण सेवा	२०७३२०६१	३२५४०५१	११८२१९९०	१२७२२४८२	९००४९२	4th
८।२०८१।२।२७		राजेन्द्र निर्माण सेवा	३२५५४०५१	४१६०४६२६	९०५०५७४	९५९८६९२	५४८११८	5th
१२।२०८१।३।३०		राजेन्द्र निर्माण सेवा	४१६०४६२६	४४५५४२०२	२९४९५७६	३१५४२३७	२०४६६१	6th

प्रमाण पेश नगरेको	१६,५३,२११
-------------------	-----------

२३.३ **कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन-** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११७ मा सार्वजनिक निकायले सम्पन्न भएका निर्माण कार्य आपूर्ति गरिएको मालसामान वा प्रदान गरिएको सेवा स्वीकार्दा सोको निम्न ब्यहोरा राखी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ ।

१ . खरिद सम्झौता संख्या,

२. सम्पन्न भएको निर्माण कार्य,पास भएको माल समान वा सेवाको विवरण,

३.निर्माण कार्य सम्पन्न भएको वा मालसमान वा सेवा पास भएको मिति

४. सम्पन्न निर्माण कार्य,पास मालसमान,वा सेवा स्वीकृत भएको मिति

माथि उल्लेखित बमोजिमको ब्यहोरा प्रतिवेदन तयार भएपछि सार्वजनिक निकायले आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरि भुक्तानीको लागी आर्थिक प्रशासनमा लेखी पठाउनु पर्ने व्यवस्था छ । यस कार्यालयद्वारा आर्थिक बर्ष २०८०।८१ मा संचालित वा बिगत आ.वा.बाट सदैँ आएका योजना यस बर्ष सम्पन्न भएका आधारमा कार्यालयले कार्य स्वीकार प्रतिवेदन तयार गरी भुक्तानी गरेको देखिन्छ । यसरी कार्यालयले आर्थिक बर्ष २०७९।८० मा कार्य स्वीकार गरी भुक्तानी दिएका योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भई त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधि समाप्त भए पछी सार्वजनिक निकायका प्रमुखले त्यस्तो निर्माण कार्य स्वीकृत ड्रइङ डिजाइन वा स्पेशिफिकेशन बमोजिम भए नभएको कुरा प्राबिधिक कर्मचारीबाट जाच बुझ गराई कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेमा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरेको विवरण लेखापरीक्षणको समयमा उपलब्ध भएन । कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन बेगर कार्यालयले स्वीकार गरेका योजनाहरूको कार्य, स्वीकृत ड्रइङ डिजाइन गुणस्तर र स्पेसिफिकेशन अनुसार भएको छ भन्न सकिने आधार देखिएन । अत कार्यालयले सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजि सम्पन्न योजनाको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२३.४ **ठेक्का व्यवस्था** - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ९ मा खुला रुपमा वोलपत्र आह्वान गरी खरिद गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था छ । पालिकाले वोलपत्र मार्फत प्रतिसप्रधी आपूर्तिकर्ता छनौट गरी वार्षिक कार्यक्रम अनुसारका निर्माणका योजना कार्यान्वयन गर्दै आएको छ । यस्ता योजना लागत अनुमान भन्दा २३.३६ देखि ४१.३ प्रतिशत सम्म घटीमा गर्ने गरी कबोल भए अनुसार कार्यान्वयन गराएको पाइयो । पालिकाले स्वीकृत नम्सका आधारमा तयार भएको लागत अनुमान भन्दा धेरै घटीमा सोही गुणस्तरको कार्य गर्न कबोल गरी अधिकांश योजना निर्माण सम्पन्न गरी भुक्तानी फरफारक गरेको पाइयो । यस्ता योजनाको भुक्तानी गर्दा निर्माण सामाग्री र निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरेको भए पनि न्यून लागतमा सोही गुणस्तरको कार्य भएको सम्बन्धमा नम्समा नै अधिक मूल्याङ्कन भएको हो वा गुणस्तरमा सम्झौता गरी भुक्तानी फरफारक भएको हो सो सम्बन्धमा पालिकाको ध्यानाकर्षण हुनुपर्ने देखिन्छ । साथै निर्धारित गुणस्तरमा कार्य भएको प्रमाणित गरी भुक्तानी गरेका कार्य निर्धारित अवधि सम्म टिकाउ भए नभएको यकिन गर्न प्रणाली सुदृढ गरी न्यून

मुल्यमा नै गुणस्तरीय कार्य हुने भएमा नर्म्स समेत सम्बन्धित निकायले पुनरावलोकन गर्नु पर्ने देखिन्छ । यस्ता केही योजनाको विवरण देहायमा उल्लेख छ । लागत अनुमानको तुलनामा उल्लेख्य प्रतिशत घटीमा गर्ने गरी कबोल तथा सम्झौता भएका केही योजनाको विवरण निम्न अनुसार छ ।

क्र.सं.	योजनाको विवरण	ठेक्का नं.	बोलपत्रदाता	लागत अनुमान	सम्झौता रकम	घटी प्रतिशत
१	सानोचित्री मानेखर्क सडक निर्माण	३।२०८०।८१	१४	१५५१८४४४	९१२१७६४	४१.३
२	भाटथानसिंह चापा बाट पौवा खानेपानी	१०।२०८०।८१	८	७७५८४६१	४९७६६१२	३५.८५
३	रानीपौवा धन्सार फुडफुड सडक	४।२०८०।८१	८	९६९८५१६	७०९४८४२	२६.८४
४	लामागाउ तिनघरे दलित वस्ती सडक कालोपत्रे	२।२०८०।८१	१०	१४९९७७९२	९९६९५८०	३३.५२
५	रानीपौवा फसर्नु डाडा मुझुवा सड	५।२०८०।८१	७	९६७९०८४	७४१७९०९	२३.३६

सैद्धान्तिक बेरुजु

२३.५ **बढी भुक्तानी** -आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ को १० मा जिम्मेवार ब्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च गर्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन बिल भरपाई र कागजात संलग्न भए नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन जाच गर्नु पर्ने ब्यवस्था छ । यस पालिकाले निम्न निर्माण कार्य सम्पन्न गरे वापत रकम भुक्तानी गर्दा, दिनु पर्ने भन्दा बढी भुक्तानी भएको देखिएकोले बढी भुक्तानी हुन गएको रकम असुल गरी पालिका कोष दाखिला गर्नु पर्ने देखिएको रू

गो. भौ.न र मिति	योजनाको नाम	निर्माण ब्यावसायीको नाम	मुल्याङ्कन रकम	भुक्तानी रकम	बढी भुक्तानी
२२०।२०८१।३।३	रानी पौवाफुडफुड झरना सडक	रेडियन्ट विल्ड्रस नेपाल	६९५२८८४	७०११०२६	१५३३५
१८४।२०८१।२।२७	सानो चित्री माने खर्क गैरिखर्क सडक	पाण्डे एण्ड रूपाखेती	८४८३७९६	८४८७५६७	४३७६८
१४।२०८१।३।१८	भाटथानसिंह चापा बाटपौवा खानेपानी	भैरव कन्स्ट्रक्सन	४६५४५९३	४६७९५३१	२४९३८
१७४।२०८१।२।२०	कालीमारे माने खर्क सडक निर्माण	सिदिरपुर निर्माण सेवा	४७६२१२९	४८५१५४५	८९४०६

असुल गर्नुपर्ने १,७३,४४७

२४ प्रमाण पेश गर्नुपर्ने:

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिहरुले सरकारी रकमको खर्च गर्दा खर्च गर्नुभन्दा अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न आवश्यक कागजात तथा रित पुगे नपुगेको सम्बन्धमा जाँच गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । प्रदेश सरकारको विशेष कार्यक्रम अन्तरगत सञ्चालन भएको तिनघरे खानेपानी सप्लाईर्सको योजनाको निर्माण व्यबसायी शिलाकन्या देवी कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि ले पेश गरेको बिमा र ल्याब रपोर्ट फोटोकपी रहेको र सोही विलको आधारमा भुक्तानी भएकोले सक्कल कागजात प्रमाण पेश गर्नुपर्ने ।

प्रमाण पेश नगरेको १७,६९४

२५ वडाबाट कार्यक्रम रकमान्तर:

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीयतहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र तोकेको छ । गो भौ.नं २५० कार्यालय व्यवस्थापन तथा हेरालु कार्यक्रम बाट २०८० मंसीर २१ गते वडा अध्यक्ष श्री पदम बहादुर श्रेष्ठ बलामी ज्यूको अध्यक्षतामाबसेको बैठकले निर्णय गरी वन हेरालु कार्यक्रम बाट राष्ट्रिय परिचय पत्रका लाखाजा तथा खानामा व्यबस्थापन गरेको भनी रु ६०००० वडा सचिव गीता श्रेष्ठ लाई भुक्तानी गरेको देखिन्छ । यसरी वडा तहबाट कार्यक्रम रकमान्तर आफ्नो कार्यक्षेत्रअन्तर्गत नपर्ने हुँदा अनियमित देखिन्छ ।

२६ बाटो हेरालु:

कार्यालयबाट ज्यालादारी कर्मचारी नियुक्त स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन ले अधिका क्षेत्र र कार्यबोझका आधारमा कर्मचारी नियुक्ती गर्नुपर्नेमा निम्न भौचरहरुबाट बाटो हेरालु भनी वडा बाट खर्च गरेको देखिन्छ । यसरी वडा कार्यालयले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भन्दा बाहिर गइ निर्णय गरी ज्यालादारी कर्मचारी नियुक्त गरेको अनियमित देखिएको रु

क्र.स	भौचर नं	वडा नं	ज्यालादारी कर्मचारीको नाम	रकम
१	७९५	१ र ५	ज्ञान बहादुर लामा बुद्धि लामा	१०००००
२	७०६		कुन्साङ तामाङ कमला गुरुङप्रताप शाही	३२३९६३
३	८४५	५	ज्ञानु लामा	१५४८०
				४३९४४३

अनियमित भएको	४,३९,४४३
--------------	----------

अनुगमन लेखापरीक्षण

२७ अनुगमन तथा सम्परीक्षण

(क) सम्परीक्षण - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३९ र ४० बमोजिम लेखापरीक्षणबाट आँल्याइएका बेरुजू सम्बन्धमा प्रमाण पेश गरी वा नियमित गरी गराई वा असुल उपरगरी फर्स्यौट गर्ने पहिलो जिम्मेवारी तथा दायित्व बेरुजूसँग सम्बन्धित जिम्मेवार व्यक्ति तथा आर्थिक कारोबारमा संलग्न पदाधिकारी को हुने उल्लेख छ । कार्यालयले २०७९।८० सम्मको बाँकी बेरुजु रु.... मध्ये रु ... फर्स्यौट गरी सम्परीक्षणका लागि म्यानुअल/नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली मार्फत अनुरोध गरेकोमा उक्त बेरुजु सम्परीक्षणको क्रममा रहेको छ। सम्परीक्षण सम्बन्धमा उक्त प्रणाली मार्फत जानकारी गराइनेछ ।

(ख) अद्यावधिक बेरुजुको अवस्था- यस ककनी गाउँपालिका, नुवाकोट को २०८०।८१ सम्मको फर्स्यौट गर्न बाँकी बेरुजुको स्थिति देहाय अनुसार रहेको छ । नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली लागू भए पश्चात बेरुजुको संपरीक्षण पनि उक्त प्रणालीबाट नै हुने भएकाले बाँकी बेरुजु संपरीक्षण गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानु पर्दछ ।

सि.नं	गत वर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (A)	यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरुजू(B)	यो वर्ष कायम बेरुजू(C)	संपरीक्षणबाट कायम बेरुजू(D)	अद्यावधिक बाँकी बेरुजू (E=A-B+C+D)
१	१६२५०५	०	८०७४	०	१७०५७९

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक वर्ष: २०८०/८१

कार्यालय र स्थान : ककनी गाउँपालिका, नुवाकोट , ककनी गाउँपालिका , नुवाकोट

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	खम्बराज राई	२०८०-५-११	हाल सम्म कार्यरत
कार्यालय प्रमुख	गिता कुमारी शर्मा	२०७८-१२-१५	२०८०-५-११
लेखा प्रमुख	संगिता पौडेल	२०७८-४-१	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेशकी
१,०९०,५७२	३,२२०,८७८	३,७६३,२८५	०	०	०
जम्मा बेरुजु रकम					८,०७४,७३५
लेखापरीक्षणको क्रममा असुली रु					०

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		४१७७८३२९	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	३२४५०८३३७.६८	चालु खर्च	४३९६२७६६०.६५
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	५०४५९०१९.७४	पूँजीगत खर्च	१३४२८८९८०.८४
राजश्व बाँडफाँट	११५२१९२२४.४	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	१४४७४७३३४.९७
आन्तरिक आय	९३३२७८७.९८		
अन्य आय	२२६९१४२१०.९१		
कुल आय	७२६४३३५८०.७१	कुल खर्च	७१८६६३९७६.४६
बाँकी मौज्दात		४९५४७९३३.२५	

अनुसूची - २